

Afgangsprogram forår 2016
Jens Falk Holm, 4717

fra kandidatafdelingen KTR;
Kulturarv, Transformation og
Restaurering

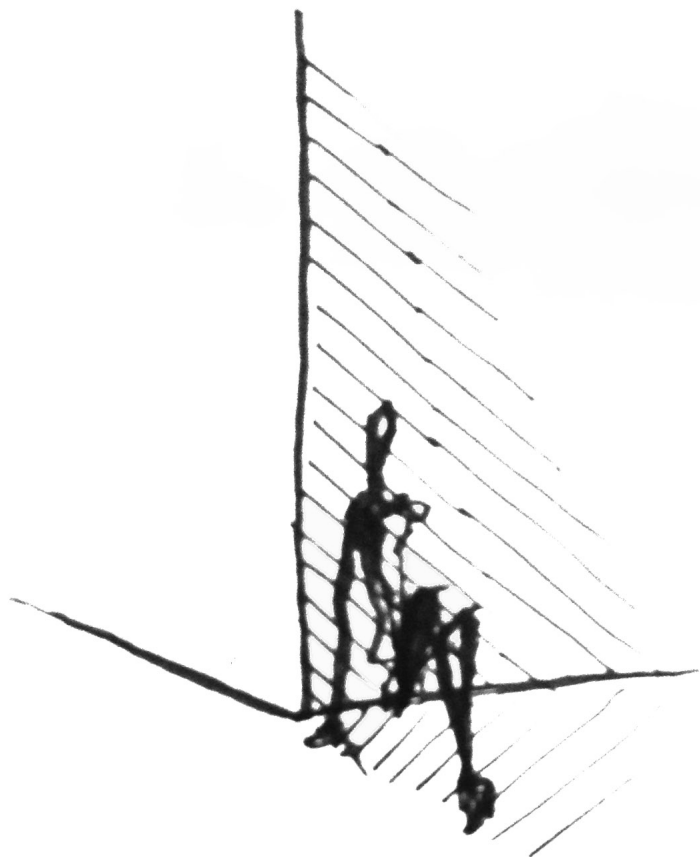
Vejledere:

Christoffer Harlang,
Nikolai Bo Andersen,
Victor Boye Julebæk
& Charlie Steenberg

ET STED AT VÆRE

et fixerum, men mest af alt, et *værested*

Afgangsprogram forår 2016
Jens Falk Holm, 4717, KTR

Egen skitse

INDHOLD

AFSÆT

Prolog 4

Opgaven 6

Omfanget 8

At være isoleret 10

Fixerum 12

PROJEKT

Metode 14

Sted 16

Program 18

Arkitektonisk intention 20

NOTER

Kilder 21

Afleveringsformat 22

Studieforløb 22

GENAFRIK / MINTAET / Humør / KUNTERST

At man, naar det i Sandhed skal lykkes Een at føre **et Menneske** hen til **et bestemt Sted**, først og fremmest maa passe paa at finde ham der, **hvor han er, og begynde der.**

Dette er Hemmeligheden i al **Hjælpekunst**. Enhver, der ikke kan det, han er selv i en Indbildning, naar han mener at kunne hjælpe en Anden.

For i Sandhed at kunne hjælpe en Anden, maa jeg forstaae mere end han - men dog vel først og fremmest **forstaae det, han forstaaer.** Naar jeg ikke gør det, saa hjælper min Mere-Forstaaen ham slet ikke.

ALLET RESPECT.

Vil jeg alligevel gjøre min Mere-Forstaaen gjældende, saa er det, fordi jeg er forfængelig eller stolt, saa jeg i Grunden istedetfor at gavne ham egentligen vil beundres af ham.

Men al sand Hjælpen begynder med en Ydmygelse; Hjælperen maa først ydmyge sig under Den, han vil hjælpe, og herved forstaae, at det at hjælpe er ikke det at herske, men det at tjene, at det at hjælpe ikke er at være den Herskesygeste men den Taalmodigste, at det at hjælpe er Villighed til indtil videre at finde sig i at have **Uret, og i ikke at forstaae** hvad den Anden forstaaer.

STUDERS

Egen skitse

PROLOG

Min mor har lært mig at se folk i øjnene.

Når jeg cykler igennem Vesterbro om morgenen, ser jeg en masse mennesker. Mest af alt ser jeg alle de mennesker, som gør Vesterbro pulserende, mangfoldig og gør det til en rummelig bydel. Det bymæssige kaos, der gør Vesterbro til Vesterbro.

Jeg har lært at sige goddag til dem, som siger goddag til mig og snakke med dem, som spørger mig om noget, ligesom jeg vil med alle andre mennesker, der henvender sig til mig. Ellers holder jeg mig bare for mig selv og observerer, ligesom de fleste, men jeg ignorerer ikke nogen.

Jeg forstår ikke, hvorfor vi som samfund, ikke kan give plads til mennesker, som er lidt anderledes end det, vi lige kender, og hvorfor der kun må være de pæne på gaden (eller dem som betaler for at sidde ned på caféerne).

Jeg kan ikke forstå, hvordan man eksempelvis kan renovere Istedgade uden at lave en bænk ved Maria kirken, eller nærmest kun udvide fortovet, når der skal være plads til cafeborde. 'Gadens børn' er ved at blive væk, fordi vi vil have mere plads til børnefamilier, og fordi det ikke er rart at se på, at der sidder en og stikker sig i armen på gaden. Nej det er rigtig - men det er heller ikke rart for ham at blive set, så måske man bare skulle give ham lidt plads i byrummet, så vi kan være i en mangfoldig storby.

Min mor har lært mig at se folk i øjnene, hvilket betyder at møde alle mennesker på lige fod og med respekt for individet.

Edward Hopper - Room in Brooklyn

OPGAVEN

Jeg vil lave et sted at være for stofmisbrugere, et fixerum.

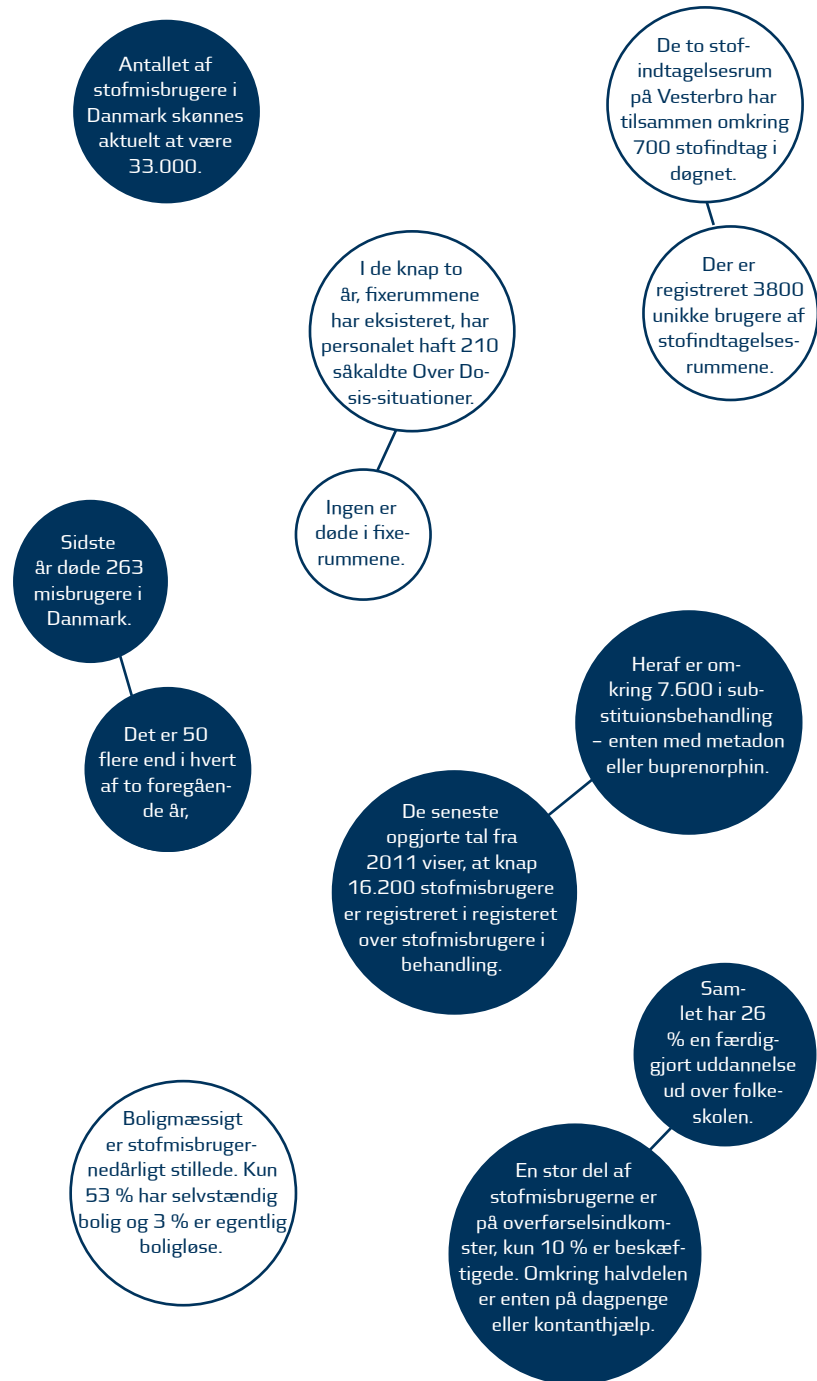
Det er et komplekst spørgsmål, hvordan man kan lave et rum til noget, som principielt er ulovligt. For mig, er det rum som respekterer brugeren og vil inkludere ham i byen, men det er også en accept af at møde et menneske, hvor de er i livet for at ville hjælpe dem mod noget bedre.

Jeg oplever, at der er en gruppe mennesker, vi som samfund helst vil overse. Et 'problem' vi har tildens til at ignorere os ud af. I stedet for at se de mennesker, som den ressource de er og for det potentiale de har, og give dem rammer til at føle værdighed og måske endda, en platform hvorfra man kan blive inkluderet i samfundet.

Hvordan kan man skabe solide rumligheder til en gruppe mennesker, der ikke har mange steder at være, og som har brug for nogle specielle funktioner? - Ved at give dem samme opmærksomhed, som hvis det var alle andre opgaver og se dem som almindelige frem for særlige.

Jeg finder meget inspiration i Kierkegaards tekst. Om hvordan man bør møde mennesker og se dem i deres situation og ville forstå den og at se sin rolle som hjælper og ikke som en hersker, som sætter sig ud over den anden.

Jeg vil lave rum, der er værdige og som har mulighederne for at møde brugerne der hvor de er i livet og give dem et sted. Et nyt sted som måske kan hjælpe dem videre i livet.

Uddrag af 'Narkotikarapport 2014'

OMFANGET

Det er et overset problem, når vi i Danmark arbejder med denne socialklasse.

Vi vil måske ikke helt erkende omfanget af problemet med misbrugere og det er måske en smule nemmere at forbigå problemet, end at gribe fat i det.

For at sætte tingene lidt i perspektiv, så døde der 183 i trafikken sidste år - og der døde 263 af narkotikarelaterede årsager.

Forskellen er selvfølgelig at den ene bliver taget pludseligt i en ulykke, mens den anden oftest kommer herfra som resultat af en lang proces og skaber på den måde heller ikke meget opmærksomhed. Men vi kunne vælge at se det, som en måde at finde en uforløst ressource på.

De fleste stofbrugere kan ikke passe et job længere, men med supplerende medicin og ordentlige steder at indtage sit fix, har det vist sig at være en dør ind i samfundet, fordi man ikke på samme måde skal tænke over hvor fixet skal komme fra, hvor det skal indtages, eller for den sags skyld pengene. En stofbruger bruger ca. 1.000 kr. om dage på at fixe, og hvis man ikke skal tænke på hvor de penge skal komme fra, bliver man mindre stresset og har på sigt måske overskuddet til at opsøge en håndsækning med en ny fundet tro på, at man kan få en anden tilværelse og få genetableret sit social liv eller muligvis få et job man kan holde.

Man kan på den måde bliver inkluderet i samfundet i stedet for at være ekskluderet.

V. Hammershøi, beskåret

AT VÆRE ISOLERET

Den generelle ide om at være stofmisbruger er associeret med de hjemløse foran Mændenes Hjem ved Istedgade. Men fakta, er at de personer, faktisk kun er toppen af isbjerget. En stor del af misbrugerne, har et hjem og nogen sågar et job, som de passer. Dertil kommer at de har et behov for at slippe denne verden med en rus. En rus som er ulovlig, og hvor man bliver nød til at indgå i et kriminelt miljø for at få sin virkelighedsflugt.

Det er måske for det generelle samfunds side, en frygt fra det fremmede, det vi ikke forstår, der giver en distance mellem os og dem. Eller som Kierkegaard skriver, så er hjælp vellighed til indtil videre at finde sig i at have uret og ikke at forstå, hvad den anden forstår. Kan de manglende håndsregninger skyldes at vi ikke er villige til at acceptere, at vi ikke forstår?

At være misbruger er en meget isoleret og stressende tilværelse, hvor man hele tiden skal beskæftige sig med, hvor man skal finde næste fix. Gennem flugten fra den situation man står i, fjernes stofmisbrugeren gang efter gang fra hverdagens realiteter, man isoleres således skridt for skridt fra sin omgangskreds for at være alene med sin virkelighedsflugt. Det er en privat situation at fixe, men hvor trang ofte kan overfuse behovet for at være privat og på den måde kan brugeren blive nødsaget til at fixe på gade, hvor han er til skue for alle.

Måske kunne vejen ud af isolation være at åbne op for et nærmiljø og samtidig have pladsen til det private. For på den måde gradvist at kunne få lyst til at blive en del af det større fælleskab.

'Bag den tunge trædør finder du kontaktstedet, som er indgangen og modtagelsen til hele Mændenes Hjem.

Et stort, lyst og hyggeligt rum.

På de hyggelige, håndlavede træmøbler sidder der et par mænd og spiser frikadeller med sovs og kartofler, mens de diskuterer verdenssituationen. To kvinder drikker kaffe og snakker i et andet hjørne. En ældre mand sidder i dyb samtale med personalet, som er ved at hjælpe ham videre i behandling. Der ligger nogle sovende skikkelser under tæpper i liggestole, og andre igen følger med i en fodboldkamp på storskærm.

Kontaktstedet rummer det hele. Døgnet rundt.

Her kan man hvile sig, finde ly og læ, hente rene kanyler og nåle, få mad og drikke og få hjælp af personalet til de problemstillinger man oplever. Det kan være rent tøj, lån af telefon, kontakt til politi, læge, behandlingsscenter eller pårørende og meget, meget andet.

Man ved aldrig, hvem der kommer ind ad trædøren, og hvilket problem de har. De fleste, der træder ind, er stamkunder. Stofbrugere der har deres faste gang på Vesterbro. Men også psykisk syge eller mennesker, der af en eller anden grund er havnet i en desperat og ulykkelig situation, kan dukke op.

Kontaktstedet er gadens døgnvagt. Åbent døgnet rundt, også når alt andet er lukket og byen sover.'

Fænomologiske oplevelse
fra Mændenes Hjem

FIXERUM

Danmark er et af de få lande i verden, som kører forsøgsordninger med fixerum. Der er fixerum i Århus, Odense og to i København. Et i mændenes hjem, 'Skyen', og et midlertidigt ved Kødbyen, der bliver erstattet af et nyt, som er ved at blive bygget i de gamle haller i Den brune kødby.

Fixerummene fungerer i dag på den måde, at stofbrugere anonymt kan komme og få vejledning, råd samt et sted, hvor de kan fixe. Stoffer skal de have med selv. Brugere bliver dog registreret, men under et kaldenavn. Ud over selve fixerummet tilbyder stederne en at snakke med, om stort og småt, som helbredsproblemer, da få opsøger egen læge, eller hvis der er problemer med at forstå en lejekontrakt. Hvis den enkelte stofbruger ønsker det, kan de begynde i et nedtrappingsprogram, hvilket er hensigten med stederne, men ønsket skal komme for brugere selv. Som hjælp kan en stofmisbruger få supplerende medicin i form af fx metadon, som hjælper med at styre abstinenser fra måske at være flere gange dagligt til fx hver tredje dag. Denne konstellation kan give luft og tid til muligvis at fokusere på andet end misbruget.

Da 'Skyen' åbnede som forsøg, regnede man med at de ville have omkring 100 besøg om dagen. Det viste sig at være en reel underdrivelse for de har haft op mod 900 besøg om dagen. Den store efterspørgsel har bl.a. gjort stedet trangt og stemningen hård, hvis brugere ikke kan komme til faciliteterne. De har måtte indføre tidsbegrænsninger på, hvor længe man må være i fixerummet, en restriktion, som kan virke stressende for den enkelte i gang med at fixe.

“Konsekvensen af den her beslutning er, at vi får en endnu mere koncentreret stofscene på Vesterbro. Vi har været sindssygt tålmodige og har altid behandlet stofbrugere godt. ... Hvorfor må stofbrugere ikke blive reddet ude på Amager eller i Nordvest eller de andre bydele, hvor dødeligheden blandt stofbrugere er størst?”

Redaktør af Illegal Magasin, Michael Lodberg
om beslutningen at lægge det nye
stofindtagelsessted på Vesterbro

METODE

Den videre opgave består af to faser: udpegning af sted og udfoldelse af program.

Jeg ønsker at iagttage og herefter udfordre måden hvorpå brugeren og byen mødes både fysisk, men også følelsen af at høre til.

Derfor skal opgaven rumme yderligere undersøgelser af brugeren, byen og relationen i mellem.

Jeg vil bestræbe at have brugeren for øje, og min proces vil derfor bestå af både registreringer, observationer og dialog med både brugere selv om menneskene omkring dem.

Jeg vil kortlægge byen i et forsøg på at læse København ud fra andre parametre end vanligt, men netop de parametre der blotlægger nogle af de faktorer, vi måske normalt gemmer væk.

Ud fra stedet, vil jeg udfolde mit program og udforme et arkitektonisk svar på problemstillingerne gennem både analoge og digitale medier.

Gennem opgaven vil jeg kigge på projektet med tre optiker:

‘Landscape’: der griber byen.

‘Still life’: der former bygningen.

‘Portrait’: der favner brugeren.

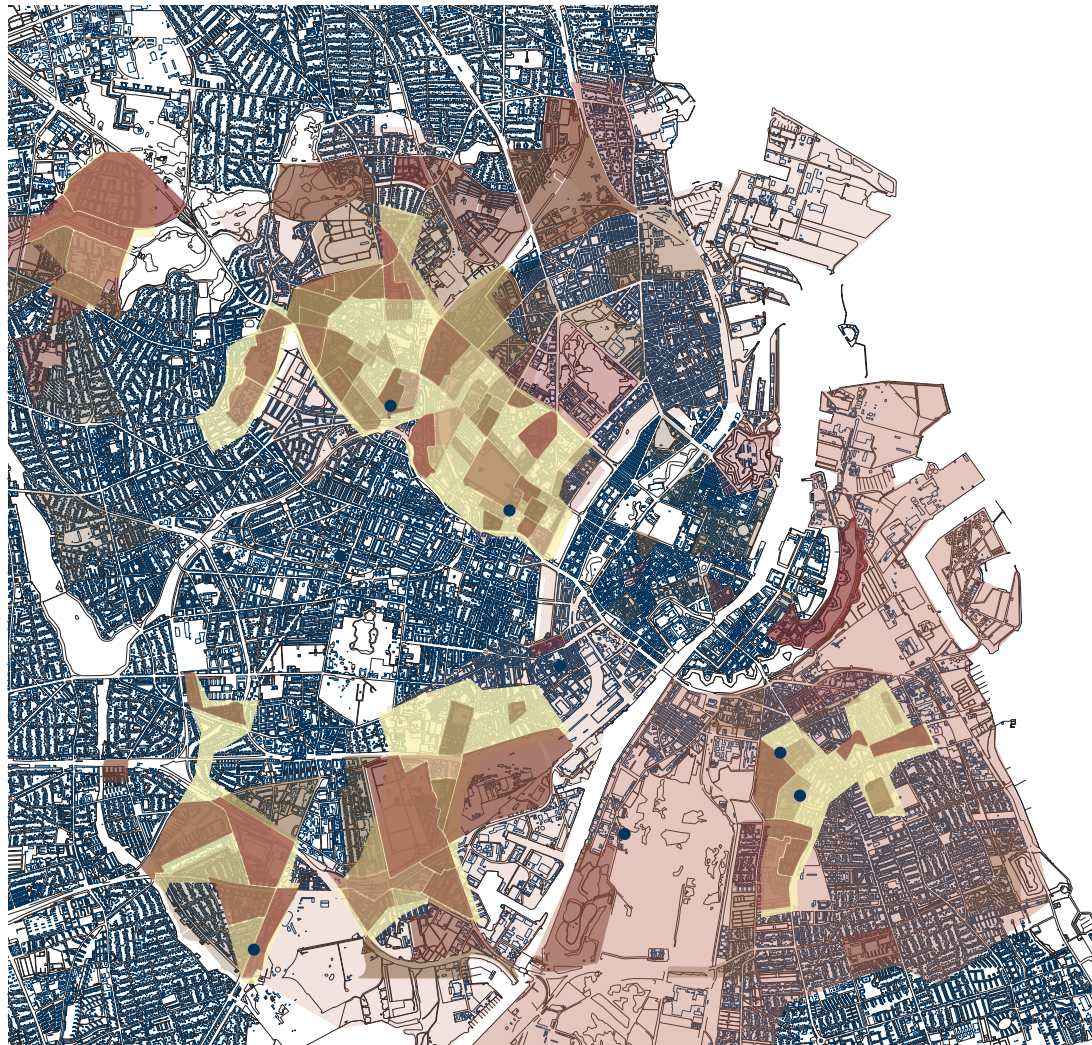
STED

AT FINDE ET STED, DER PEGER PÅ SIG SELV

Jeg tager udgangspunkt i min bopæl, København. Min forudgående kendskab til byen gennem mange år skal bidrage til en læsning og tolkning af, hvor Hovedstaden kan 'rumme' etablering af fixerum. Hvad kan byen gøre for brugeren, og brugeren for byen?

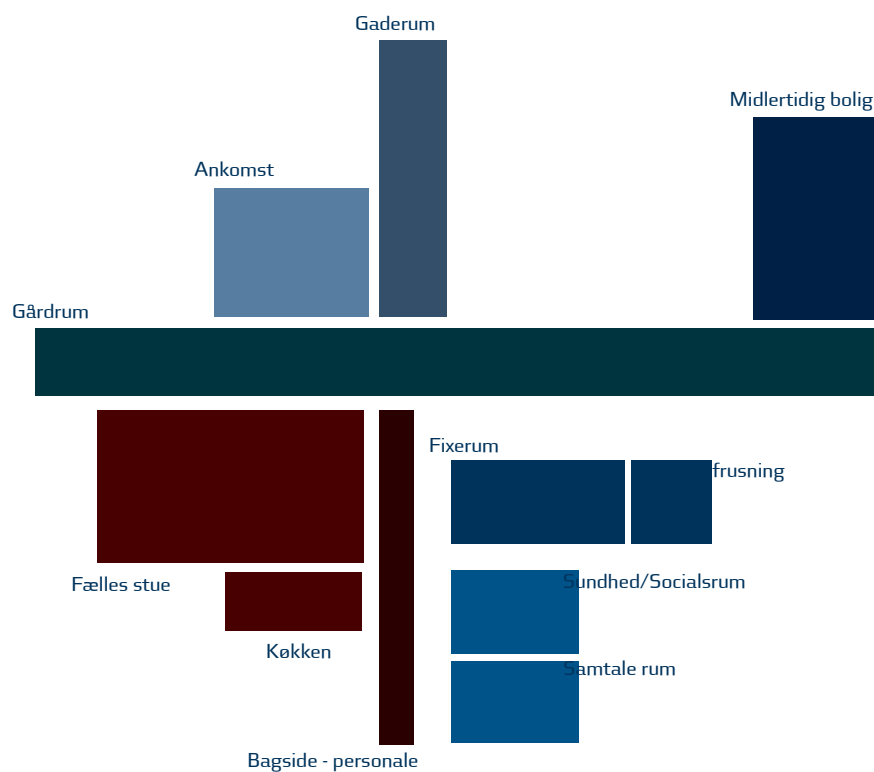
Program ets specifikke kontekst findes gennem studier, analyser og observationer af byens lag. Den sociologiske kontekst, den historiske kontekst, samfundets klasser og boligforhold, byens rytmer og bevægelser, den urbane typologi samt en større forståelse af aktører og brugere vil alle bidrage til at pege på et eller flere steder, hvor et program som dette kunne udfolde sig i København. Programmet bliver på den måde en udfyldning i byen.

Denne tilgang, og første del af opgaven vil udforme sig i et katalog med de lag og faktorer der gav grundlaget for udvælgelse af det sted.

Herberg	Narkotika relateret dødsfald 09-12	Udsatte boligområder	Ingen uddannelse	lav indkomst	udenfor arbejdsmarkedet
●	København NV 29 dødsfald København Ø 12 dødsfald København N 35 dødsfald København K 0 dødsfald København V 12 dødsfald København SV 24 dødsfald København S 39 dødsfald	■	■ 25 % ■ 35% +	■ 41 % ■ 48 % +	■ 18,9 % ■ 23,4 % +

Kortet er et eksempel på nogle af de samlede studier.

En forestilling om et rumprogram

PROGRAM

Et sted at være - et sted at mødes

Jeg vil tegne et værested. Et sted som opfylder basale behov for stofmisbrugere, men som den største del, er et sted at være, et sted at komme og mødes. Det er et socialt sted, hvor man er velkommen til at bruge timer og få en snak med andre brugere og personale.

Jeg forestiller mig, at der foregår en udveksling imellem et gaderum og et gårdrum, som en det private og det fælles. Omdrejningspunktet er de sociale rum i stuen og køkkenet, kaffen og måltidet og mødet med et personale som vil snakke og hjælpe. Dette bliver mødt af behovet for det private, selve fixet er intimt, men også behovet for det private rum i samvær med andre, altså et sted at opholde sig, hvor man blot kan sidde i et hjørne, observere og være. Det er en kerne funktion i processen i at injicere i fixerummet, som udledes i en afrusning, men ligeså vigtigt er samtalen og tilbuddet om et sundhed- og socialhjælp. Som det sidste lag, ligger der i forlængelse af programmet; midlertidige boliger. Disse skal fungere som et overgangstilbud, hvis stofmisbrugeren vil indtræde i et nedtrappingsprogram, og bliver på den måde en sidste overgang til byen.

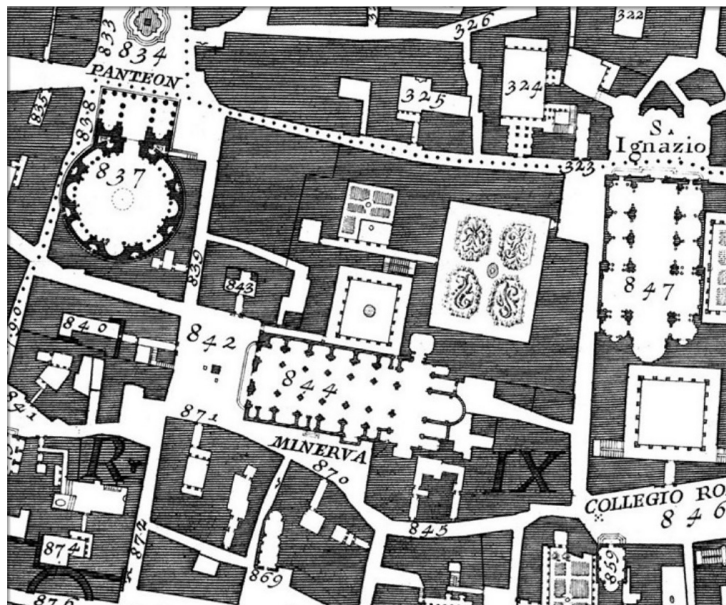
ARKITEKTONISK INTENTION

Et almindeligt sted, forstået i den sans, at for en udsat gruppe, er det eneste man ikke vil, er at blive udstillet, at være anderledes. Man vil blende ind og ikke blive lagt mærke til for sit misbrug.

Det handler for mig om at skabe et sted, som giver rum, et ophold i gaderummet, der også kan indeholde dem der umiddelbart ikke er plads til. Et hus som kan facilitere et særligt behov. Et hus som skaber rammer for et mødested og et helle i byen. Et hus der ikke udstiller, men samtidig er åbent og ærligt omkring hvad det indeholder, da det ikke er et sted at blive gemt væk. Det er accepteret i byrummet for hvad det er.

Et tryk sted, hvor man kan være, hvor der både er plads til det som er yderst privat og det der er fælles. Et sted der kan danne trykke rammer og som kan skabe en base og et afsæt.

Et sted, som virker tilgængeligt, indpasset i byen og respekterer brugernes situation og igennem ydmyghed bliver et sted at være.

KILDER

BØGER:

'Om bygningskulturens transformation'
- Christoffer Harlang og Albert Algreen

'LOST AND FOUND'

- Christoffer Harlang m.f.

RAPPORTER:

Herskabeliggørelse - gentrification på dansk
Henrik Gutzen Larsen og Anders Lund
2009 aalborg university

Narkotikasituation i Danmark 2014,
Sundhedsstyrelsen

ARTIKELER:

<http://maendeneshjem.dk/stofindtagelsesrum/>

<http://www.information.dk/509780>

<http://www.dr.dk/nyheder/indland/nar-ko-doedsfald-saetter-ny-rekord>

<http://politiken.dk/debat/ECE2777305/folk-paa-samfundets-bund-har-ikke-rettigheder-som-alle-vi-andre/>

<http://politiken.dk/kultur/arkitektur/ECE2682210/der-er-blevet-saa-fint-i-pornogaden/>

<http://www.mx.dk/nyheder/kobenhavn/story/25912853>

<http://www.b.dk/nationalt/misbrugere-stroemmer-til-vesterbros-fixerum>

<http://lokalavisen.dk/et-mere-vaerdigt-misbrug-i-istedgade-/20140405/artikler/140409727/1051>

<http://docplayer.dk/2811759-Koebenhavns-kommune-skitseforslag-det-so-ciale-hus-halmtorvet-17.html>

<http://politiken.dk/indland/politik/Kommunalvalg/koebenhavn/ECE2074615/koebenhavn-bygger-hus-til-narkomaner-i-koedbyen/>

<http://www.vesterbrolokaludvalg.kk.dk/et-godt-hverdagsliv/projektfor-slag-5-stofindtagelsesrum-pa-halmtorvet/>

<http://denrundefirkant.dk/>

<http://vesterbro-nyt.dk/71119-1234-kritik-af-det-kommende-fixerum-paa-halmtorvet/>

<http://politiken.dk/kultur/ECE2158134/undrende-folk-paa-istedgade-saa-er-der-cykelsti-og-saa-for-svinder-den-igen/#loggedin>

<http://politiken.dk/kultur/boger/ECE1886483/istedgade-hvis-dan-mark-var-en-gade/>

<http://politiken.dk/ibyen/byliv/ECE2157329/ny-istedgade-er-et-klu-detaeppe-af-byumsloesninger/>

<http://www.information.dk/321056>

AFLEVERINGSFORMAT

Denne vejledende afleveringsform re-præsenter tre forskellige skalaer efter transformations principper i *landscape, still life, portrait*. Hensigten er at de tre skalaer informere hinanden og herigennem kvalificerer en arkitektonisk helhed.

Landscape: Kontekst 1:500

Still life: Bygning 1:50

Portrait: Detalje 1:5

Katalog: registrering og proces

Notat: værdisætning af bygning og transformationsholding

Model: modelstudier

Afbildning: rummelige illustrationer

STUDIEFORLØB

2016
Afgang fra KTR; kandidat afdelingen for Kulturarv, Transformation og Restaurering

2015
9. Semester på Kunstakademiets Arkitektskole, KTR
v. Christoffer Harlang

2015
Praktik hos Nørøen
v. Poul Høilund Diallo & Marco Berenthz

2014
8. Semester på Kunstakademiets Arkitektskole, KTR
v. Christoffer Harlang & Søren Vadstrup, Thomas Kampmann, Hanna Talje, Julia With, Nicolai Bo Andersen, Charlie Steenberg

2014
7. semester udveskning på Politecnico di Milano, facoltà di architettura. (arki-

tektskolen i Milano).
2013
BA.Arch fra Kunstakademiets Arkitektskole, fra afdeling 7
v. Jan Søndergaard

2010-2013
1.-6. semester på Kunstakademiets Arkitektskole, afdeling 7
v. Jan Søndergaard & Morten Vedelsbøl, Johnny Svendborg, Erik Brandt Dam, Vicki Thake.

Studietur
Biennale Venedig, Indien, Tyskland, Portugal, Norditalien

Opmålingstur
Vandmølle Amalfi, Radiostation Holmen

